

دستور العمل بودجه شورای اسلامی روستا

ابلاغی ۷۳۹۱۲ مورخ ۱۴۰۰/۵/۱۳ وزیر کشور

تکالیف بودجه ای

۱- مقررات مالی و معاملاتی شوراهای اسلامی روستاها طبق؛ آیین نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی روستا و نحوه انتخاب دهیار مصوب ۱۳۷۸/۱/۱۱ هیات وزیران با اصلاحات بعدی، آیین نامه نحوه هزینه بودجه شوراهای اسلامی کشور مصوب ۱۳۹۲/۲/۲۹ هیات وزیران و آیین نامه مالی دهیاری ها مصوب ۱۳۴۶/۴/۱۲ با اصلاحات بعدی می باشد.

۲- مراحل پرداخت هزینه های شورا به شرح زیر تعیین می شود:

الف - تشخیص ب - تامین اعتبار ج - تعهد د - تسجیل ه - حواله

۳- اختیار و مسئولیت تشخیص؛ تعهد؛ تسجیل و حواله به عهده رئیس شورا یا یکی از اعضای شورا به انتخاب شورا و مسئولیت تامین اعتبار و تطبیق پرداخت با مقررات بر عهده مسوول امور مالی شورا (یکی از اعضای شورا به انتخاب شورا) می باشد.

تبصره: کلیه پرداخت های شوراهای اسلامی روستا در حدود بودجه مصوب شورا با اسناد مثبت و با رعایت مقررات آیین نامه نحوه هزینه بودجه شوراهای اسلامی کشور مصوب ۱۳۹۲/۲/۲۹ هیات وزیران و آیین نامه مالی دهیاری ها مصوب ۱۳۴۶/۴/۱۲ - با اصلاحات بعدی - به عمل خواهد آمد.

۴- سال مالی شورا، یک سال شمسی است که از اول فروردین ماه هر سال شروع و به پایان اسفند ماه همان سال ختم می شود.

تبصره ۱: چنانچه شورای اسلامی روستا در طول سال تشکیل شود، سال مالی شورای موصوف، از زمان تشکیل تا پایان اسفند ماه همان سال خواهد بود.

تبصره ۲: در سال پایانی هر دوره فعالیت شوراهای اسلامی، بودجه مصوب شورا صرفاً بصورت ماهیانه و به تناسب یک دوازدهم توسط دهیاری به حساب شورا واریز می گردد. مبالغ پرداختی به اعضای شوراها باید متناسب با مدت زمان فعالیت آنان باشد. در هر صورت شورای اسلامی روستا مجاز به هزینه کرد از محل بودجه شورا، بیش از نسبت زمان فعالیت قانونی در سال پایانی دوره نخواهد بود.

۵- شورای اسلامی روستا صرفاً مجاز به افتتاح یک حساب بانکی به نام شورای اسلامی روستا، نزد یکی از بانک های مجاز کشور و ترجیحاً نزدیک به روستا می باشد تا کلیه دریافت ها و پرداخت های شورا منحصراً از طریق این حساب صورت پذیرد.

۶- شوراهای اسلامی روستاها مجاز به اضافه یا حذف عناوین ردیف های بودجه در فرم های پیوست این دستورالعمل نیستند و هرگونه درآمد و هزینه توسط شوراهای اسلامی روستاها خارج از چارچوب ابلاغی ممنوع است.

ضوابط تهیه و تدوین بودجه

(۱) بودجه پیشنهادی سالانه شوراهای اسلامی روستاها بر اساس ضوابط کمک به بودجه شورای اسلامی روستا مندرج در بخشنامه بودجه سالیانه دهیاری های کشور که هر سال توسط سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور ابلاغ می گردد و همچنین مفاد این بخشنامه تهیه، تنظیم، تصویب و قابل اجراء می گردد.

۲) رئیس شورای اسلامی روستا موظف است با اتخاذ برنامه ریزی مناسب نسبت به تهیه و تنظیم بودجه، "متمم-اصلاح" و تفریغ بودجه شورا اقدام و بر حسن اجرای آن نظارت نماید.

۳) رئیس شورا باید به گونه ای برنامه ریزی نماید تا همزمان با بررسی بودجه سالیانه دهیاری، بودجه سال آینده شورای اسلامی روستا را نیز با عنایت به اعتبارات پیش بینی شده در بودجه دهیاری، در قالب فرم های پیوست این بخشنامه تهیه و تنظیم و حداکثر تا ۱۵ اسفندماه مبتنی بر فرآیند ماده 90 قانون شوراها تصویب و یک نسخه از بودجه مصوب را اعلام عمومی و به دفتر امور روستایی و شوراهای استانداری نیز ارسال نماید.

اصلاح بودجه

اصلاح بودجه تغییراتی است که بر حسب ضرورت در طول سال مالی در بودجه سالانه شورای اسلامی روستا به صورت زیر اعمال می گردد: کاهش اعتبار در کدهای طبقه بندی هزینه ای: رئیس شورا می تواند با تصویب شورا اعتبار مصوب در بودجه را برای هر یک از مواد هزینه تا ده درصد کاهش یا افزایش دهد بنحوی که از اعتبار کلی مصوب برای آن فصل هزینه ای تجاوز نکند.

متمم - اصلاح بودجه

متمم بودجه عبارت است از افزایش در سقف بودجه مصوب که بر حسب ضرورت و به واسطه موارد ذیل در طول سال مالی در بودجه اعمال شده به تصویب شورای اسلامی روستا می رسد:

الف) وصول منابع پیش بینی نشده قانونی.

ب) وصول منابع بیش از آنچه قبلاً در بودجه پیش بینی شده است مبتنی بر ضوابط قانونی.

ج) اعتبار مصرف نشده سنوات قبل.

در صورت تحقق افزایش در سقف بودجه مصوب این تغییرات باید بر روی کلیه کدهای طبقه بندی منابع و مصارف اعمال شود.

تفریغ بودجه

تفریغ بودجه گزارشی است درباره مقایسه عملکرد منابع (درآمدها) و مخارج (هزینه ها) شورای اسلامی روستا در طول سال مالی با ارقام بودجه مصوب که طبق قانون و مقررات مربوطه تهیه و به تصویب شورای اسلامی روستا می رسد. شورا موظف است تا آخر خرداد ماه سال بعد، تفریغ بودجه و صورت های مالی شورا را به تصویب برساند. با توجه به اینکه تصویب تفریغ بودجه توسط شورا، مفاصا حساب شورا محسوب می شود ضروریست شوراها قبل از تصویب تفریغ بودجه نسبت به دریافت و بررسی صورت های مالی رسیدگی شده توسط حسابرس منتخب خود از میان حسابرسان رسمی عضو جامعه حسابداران رسمی اقدام و از تصویب تفریغ بودجه قبل از دریافت و تایید گزارش های ضمیمه آن خودداری نمایند.

ضوابط هزینه کرد

۱) بودجه شورای اسلامی روستا به منظور پرداخت حق جلسه، پاداش سالیانه، هزینه سفر کاری روزانه، حسابرسی شورای اسلامی روستا و دهیاری، هزینه بیمه حوادث اعضای شورا، آموزش، ایاب و ذهاب، آب، برق، گاز، تلفن، پذیرایی، مواد و لوازم مصرفی و موارد اداری تهیه و تنظیم می گردد.

تبصره ۱- هزینه سفر کاری روزانه: در اجرای ماده (۷) (آئین نامه نحوه پرداخت حق جلسه و مزایا به اعضای شوراهای اسلامی مصوب هیات محترم وزیران اصلاحی ۱۳۹۶/۸/۲۲ پرداخت کامل هزینه سفر کاری روزانه در داخل کشور صرفاً به آن دسته از اعضای

شوراهای اسلامی روستا که به منظور انجام وظایف مربوط به شورا در خارج از حوزه انتخابیه خود با حداقل ۳۰ کیلومتر فاصله با صدور برگه ماموریت اداری با تشخیص و تایید رئیس شورا اعزام می شوند تعلق می گیرد. در صورتی که بعد مسافت مأموریت بیشتر از ۳۰ کیلومتر از محدوده حوزه انتخابیه باشد و نیاز به توقف شبانه باشد، پس از ارایه گزارش کار مربوطه به شورا قابل پرداخت است. در صورت عدم توقف شبانه تنها ۵۰٪ هزینه سفر کاری روزانه قابل پرداخت است.

تبصره ۲: هزینه تلفن همراه: پرداخت هزینه تلفن همراه و ۵ گیگابایت اینترنت به رئیس شورای اسلامی روستا حداکثر معادل ۲ ساعت حق جلسه در طی ماه بلامانع است.

تبصره ۳: بیمه حوادث: رئیس شورای اسلامی روستا موظف است با تصویب شورا و در چارچوب مقررات آیین نامه های مالی شهرداری ها نسبت به انعقاد قرارداد بیمه حوادث اعضای شورای ذیربط با شرکت های معتبر بیمه اقدام نماید. این بیمه صرفا در چارچوب انجام وظایف شورایی مختص عضو شورا بوده و خانواده و افراد تحت تکفل آنان را شامل نمی شود.

تبصره ۴: حقوق و مزایای پرسنل ثابت دبیرخانه شورا: براساس تبصره ۱ ماده ۲ آیین نامه تشکیلاتی کارکنان دبیرخانه شوراهای اسلامی کشور مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۱۶ وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک، پرداخت حقوق و مزایای پرسنل ثابت دبیرخانه شورا که از کارکنان دهیاری خواهند بود از محل بودجه سالانه دهیاری و بر اساس حکم کارگزینی ایشان امکان پذیر است.

تبصره ۵: حقوق و مزایای پرسنل مامور از دستگاه های اجرایی: براساس مفاد دستورالعمل نحوه ماموریت تمام وقت و پاره وقت آن دسته از کارکنان دولت یا موسسات غیردولتی که به عضویت شوراهای اسلامی روستا درآمده اند، موضوع بخشنامه شماره ۱۱/۳۸۶ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۱۵ سازمان اداری استخدامی کشور و ماده ۷ آیین نامه تشکیلاتی کارکنان دبیرخانه شوراهای اسلامی کشور مصوب ۱۳۸۸/۱۲/۱۶ وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک، پرداخت حقوق و مزایای پرسنل مامور در دبیرخانه شورا که از کارکنان دستگاه های اجرایی و پس از طی تشریفات قانونی به شورا مامور شده اند از محل بودجه سالانه دهیاری بر اساس حکم کارگزینی آنان امکان پذیر است.

۲) سایر هزینه های شورا از جمله خرید و اجاره اموال، ساختمان و وسیله نقلیه و تعمیرات آنها بر عهده دهیاری ذیربط می باشد.
۳) در صورت عدم دریافت حق جلسه توسط اعضا، شورای اسلامی روستا می تواند با تصویب اعضا مبلغ حاصل از صرفه جویی را در ردیف های دیگر از جمله کمک به افراد حقیقی و حقوقی (غیردولتی) و یا در زمینه های آموزش و... هزینه نماید.

حق حضور در جلسات

مبنای محاسبه ساعات حق حضور اعضای شورای اسلامی روستا در جلسه عبارت است از: مدت حضور اعضا در جلسات رسمی شورا - و سایر جلساتی است که در سایر ادارات و نهادها در راستای مصوبات در دستور کار شورا با تایید رئیس شورای اسلامی روستا شرکت می نمایند. در صورتی که مجموع ساعات جلسه شورا در طول یک ماه بیش از سقف حداکثر ساعات جلسه موضوع ماده ۶ آیین نامه نحوه پرداخت حق جلسه و مزایا به اعضای شوراهای اسلامی مصوب ۱۳۸۴/۹/۲ هیات وزیران و اصلاحات بعدی باشد، ساعات اضافه قابل محاسبه و پرداخت نخواهد بود.

تبصره ۱: حداقل ساعت تشکیل هر جلسه ۱ ساعت و حداکثر ۲ ساعت تعیین می گردد.

تبصره ۲: نحوه محاسبه و پرداخت حق جلسه موضوع این بند مطابق جدول ماده ۶ و تبصره ۱ ذیل آیین نامه نحوه پرداخت حق جلسه و مزایا به اعضای شوراهای اسلامی مصوب ۱۳۸۴/۹/۲ هیات وزیران با اصلاحات بعدی آن می باشد. در صورت افزایش حداکثر ساعات حق جلسه در طول ماه در آیین نامه مذکور، این تغییرات قابل اعمال خواهد بود. در هر صورت پرداخت بیشتر از سقف های تعیین شده در جدول ماده ۶ آیین نامه مزبور ممنوع و مسئولیت های ناشی از عدم رعایت بر عهده رئیس شورا خواهد بود.

تبصره ۳: پرداخت حق حضور در جلسات رسمی و سایر جلسات مربوطه با تایید رئیس شورا مجاز خواهد بود.

تبصره ۴: حق جلسه موضوع آیین نامه نحوه پرداخت حق جلسه و مزایا به اعضای شوراهای اسلامی مصوب ۱۳۸۴/۹/۲ هیات وزیران با اصلاحات بعدی مشمول کارکنان دولت یا کارکنان موسسات عمومی غیردولتی که به عضویت شورا درآمده اند و پس از تصویب شورا با رعایت مقررات «دستورالعمل نحوه ماموریت تمام وقت و پاره وقت آن دسته از کارکنان دولت یا موسسات عمومی غیردولتی که به عضویت شوراهای اسلامی شهر، بخش و روستا درآمده اند، (ابلاغی ۱۳۷۹/۱/۱۵ سازمان امور اداری و استخدامی کشور)» به شورا مامور می شوند تعلق نمی گیرد؛ این قبیل افراد چنانچه با تصویب شورا اضافه بر ۱۷۶ ساعت در ماه در شورا انجام وظیفه کنند فقط مجاز به دریافت اضافه کار (همانند کارکنان دولت یا موسسات عمومی غیردولتی) خواهند شد. به کارگیری و انعقاد هرگونه قرارداد با اعضای شورا که جزو کارکنان دولت و موسسات عمومی غیردولتی نمی باشند، توسط شورای اسلامی روستا ممنوع است.

پاداش سالیانه

در اجرای ماده ۸ آیین نامه نحوه پرداخت حق جلسه و مزایا به اعضای شوراهای اسلامی مصوب ۱۳۸۴/۹/۲ هیات وزیران الحاقی ۱۳۹۴/۸/۲۱ هیات وزیران، در صورت وجود اعتبار و تصویب در بودجه سالانه شورا؛ شوراهای اسلامی روستا می توانند معادل ارقام حق جلسه مندرج در ردیف ۱ جدول موضوع ماده ۶ آیین نامه مذکور و اصلاحات بعدی آن، به هریک از اعضای شورای روستا یکبار در طول سال و در سقف یک ماه پاداش پرداخت نمایند.

تبصره ۱: چنانچه به هر دلیل فعالیت عضو شورا در شورای روستا کمتر از یکسال باشد یا شورای اسلامی روستا در طول سال تشکیل شود؛ این قبیل اعضاء به تناسب مدت عضویت در شورای اسلامی روستا، پاداش دریافت خواهند نمود.

تبصره ۲: در سال پایانی هر دوره فعالیت شورای اسلامی روستا، مبالغ پرداختی به اعضای شوراها بابت پاداش سالیانه می بایست متناسب با زمان فعالیت آنها باشد و در هر صورت شورای اسلامی روستا مجاز به پرداخت پاداش بیش از ماه های فعالیت قانونی سال پایانی دوره نخواهد بود.

مالیات

روسای شورای اسلامی روستاها موظفند به موجب ماده واحده قانون اصلاح ماده ۸۶ قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۹۶/۴/۱۷، به هنگام انجام هرگونه پرداخت از جمله: حق حضور در جلسه، هزینه سفر کاری روزانه، پاداش و ...، به اعضای شورا که مشمول پرداخت مالیات می باشند؛ مالیات مربوطه را به نرخ مصوب قانونی کسر و به حساب امور مالیاتی واریز نمایند.

بیمه

(۱) بر اساس بخشنامه شماره ۳۵۰۶۴/۲۱۳۳۰ مورخ ۱۳۸۵/۳/۲ هیات وزیران ابلاغی معاون اول ریاست جمهوری، با توجه به اجرای طرح تحول سلامت و تحت پوشش بیمه درمان قرار گرفتن رایگان افراد فاقد پوشش درمانی کشور، اعضای شوراهای اسلامی روستا که تحت پوشش هیچ یک از صندوق های بیمه نیستند توسط وزارت رفاه و تامین اجتماعی تحت پوشش بیمه های درمان سازمان بیمه سلامت ایران قرار گیرند.

(۲) شوراهای اسلامی روستا می توانند نسبت به بیمه حوادث اعضای خود از محل بودجه شورا اقدام نمایند.

آموزش

شوراهای اسلامی روستاها بایستی حداقل ۵ درصد از مبلغ کل بودجه سالانه خود را به امر آموزش اختصاص دهند و در ردیف هزینه های آموزشی تامین اعتبار نمایند. هزینه های آموزش شامل: هزینه های حق الزحمه اساتید، تهیه بسته های آموزشی، پذیرایی و سایر موارد مرتبط با آموزش می باشند.

حسابرسی

(۱) رئیس شورا مکلف است به گونه ای برنامه ریزی نماید، تا از ابتدای تیرماه هر سال، موضوع انتخاب حسابرس رسمی دهیاری و شورای اسلامی روستا در دستور کار شورا قرار گرفته به نحوی که فرایند انتخاب، تصویب و اعلام نظر هیات تطبیق مصوبات بخش و روستا مبتنی بر ماده ۹۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ و اصلاحات بعدی حداکثر تا پایان شهریور ماه اتمام برسد به نحوی که فرآیند حسابرسی در حین سال مالی، از ابتدای مهرماه در دستورکار حسابرس منتخب قرار گیرد.

(۲) رئیس شورا مکلف است به گونه ای برنامه ریزی نماید تا حداکثر پایان خرداد ماه هر سال گزارش حسابرسی سال قبل دهیاری را به طور همزمان با تفریح بودجه دریافت و مراتب را در صحن شورای اسلامی روستا بررسی و با اتخاذ تصمیمات لازم پیرامون رفع نواقص موجود یا برخورد قانونی مطابق ماده ۵۳ آئین نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات و امور داخلی شورای اسلامی روستا و نحوه انتخاب دهیار و یا سایر قوانین و مقررات اقدام و بلافاصله در فرآیند ماده ۹۰ قانون شوراهای تصویب و برای اظهارنظر به هیات تطبیق بخش و روستا ارسال نماید. عدم رعایت مفاد این بند به منزله عدم رعایت ضوابط و مقررات تلقی گردیده و باید توسط هیات تطبیق مصوبات بخش و روستا، مغایرت اعلام گردد.

تبصره ۱: بررسی گزارش حسابرسی شورای اسلامی روستا نیاز به طرح در هیات تطبیق بخش و روستا مبتنی بر فرآیند ماده ۹۰ قانون شوراهای نمی باشد و دفتر روستایی و شوراهای استانداری باید به گونه ای برنامه ریزی و ابلاغ نماید تا گزارش حسابرسی شورا را مستقیماً از رئیس شورا دریافت و پس از بررسی و انجام اقدامات لازم نتایج را جمع بندی و به وزارت کشور ارسال نمایند.

تبصره ۲: تصویب تفریح بودجه دهیاری و شورا قبل از وصول گزارش حسابرسی مغایر با ضوابط اعلامی بوده و هیات های تطبیق مصوبات بخش و روستا مکلفند ضمن اعلام مغایرت قانونی، مراتب را به شورای روستا برای تجدید نظر اعاده نمایند.

(۳) به منظور انجام حسابرسی دهیاری و شورای اسلامی روستا، اعتبار مورد نیاز می بایست علاوه بر کمک دهیاری به شورا در بودجه دهیاری پیش بینی و به حساب شورای اسلامی روستا و در ردیف خاص پرداخت گردد. هزینه های حسابرسی براساس قرارداد منعقد با حسابرس منتخب شورا و از محل ردیف اعتباری موضوع فرم پیوست این بخشنامه و صرفاً برای انجام حسابرسی پرداخت گردیده و هرگونه هزینه کرد خارج از شرح هزینه ردیف مذکور ممنوع و تخلف محسوب می گردد.

تحویل و تحول

(۱) رئیس و خزانه دار شورای روستا موظفند در پایان دوره فعالیت خود و یا شورا، مشخصات کاملی از اموال و دارایی هایی که در اختیار شورا قرار گرفته را تنظیم و طی صورتمجلسی به دهیاری تحویل و نسخه ای از آن را برای بخشداری ارسال و نسخه دیگر را در بایگانی شورای اسلامی روستا نگهداری نمایند.

(۲) کارت شناسایی اعضای دوره قبل شورای اسلامی روستا باید حداکثر ظرف یک هفته به بخشدار یا نماینده قانونی وی تحویل گردد.

(۳) رئیس شورای اسلامی روستا موظف است در پایان دوره شورا، مهر شورای اسلامی روستا را حداکثر ظرف مدت ۴۸ ساعت به بخشدار یا نماینده قانونی وی تحویل نماید.

(۴) در آخرین جلسه شورای روستا در هر دوره، مشخصات دفاتر صورتجلسات شورا و حضور و غیاب توسط اعضاء صورتمجلس شده و توسط رئیس شورا به بایگانی شورا تحویل می گردد.

(۵) رئیس شورای روستا موظف است در پایان دوره شورا ضمن پرداخت حق جلسه اعضا و پاداش (با توجه به میزان کارکرد نسبت به کل سال) و سایر مطالبات اعضای شورا، تصفیه حساب مالیات، موجودی حساب شورای اسلامی روستا را به بخشدار تحویل نماید.

سایر مقررات

- (۱) در پایان هر سال مالی باقیمانده اعتبارات مصرف نشده به سال بعد منتقل و به عنوان موجودی اول دوره لحاظ خواهد شد و این موجودی، در بودجه سال آتی پس از کسر دیون سال قبل، در قالب ردیف های بودجه مصوب قابل مصرف خواهد بود.
- (۲) مستند به بند (۱) ماده (۷) (آئین نامه داخلی شورای اسلامی روستا مصوب ۱۳۸۴/۵/۵ هیات وزیران، مسئولیت اداری و مالی و نظارت بر حسن اجرای مقررات این بخشنامه بر عهده رئیس شورای اسلامی روستا می باشد. هرگونه پرداخت خارج از مفاد و چارچوب آئین نامه نحوه پرداخت حق جلسه و مزایا به اعضای شوراهای اسلامی مصوب ۱۳۸۴/۹/۲ هیات وزیران با اصلاحات بعدی و مقررات این بخشنامه قصور یا تقصیر محسوب شده و موضوع تخلف رئیس شورا قابل طرح و رسیدگی در هیات حل اختلاف و رسیدگی به شکایات شوراهای اسلامی ذیربط می باشد.
- (۳) کلیه هزینه های جاری شورا باید طبق ردیف های این دستورالعمل و از حساب شورا پرداخت شود.
- (۴) منظور از دیون بلامحل عبارت است از دیونی که بر اساس ضوابط و مقررات و به طور قهری ایجاد می شود.